

Odkrywanie okolicy

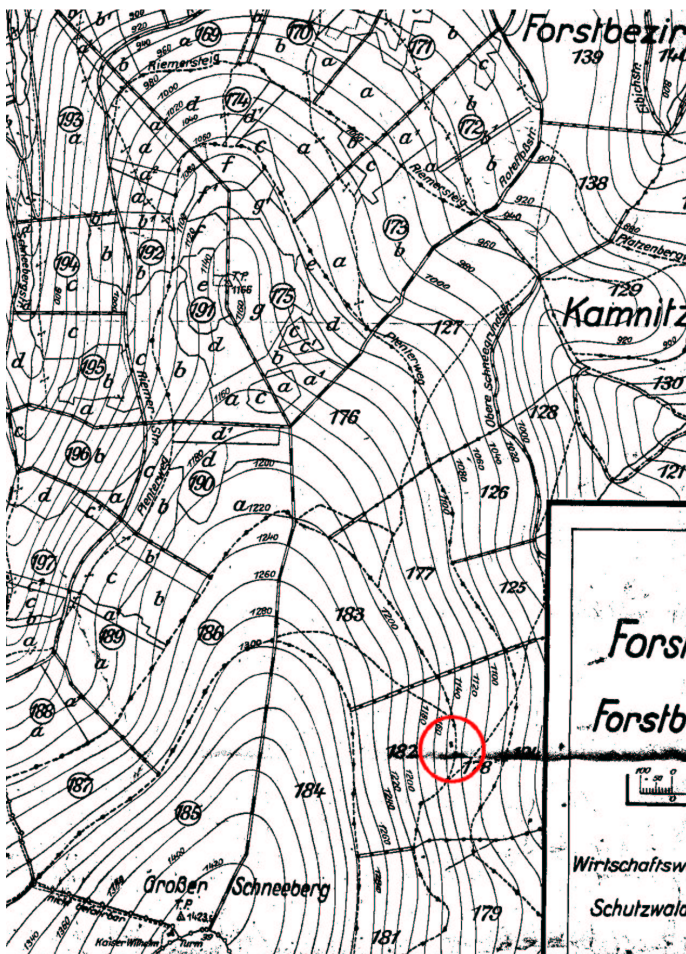
19.10.2002 r.

stromo na Śnieżnik

dodatek wycieczkowy

Stara Morawa na początku XX wieku, nad nią Młyńsko

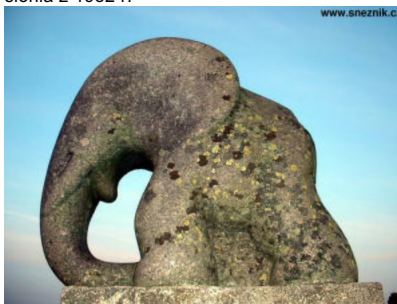
obok fragment leśnej mapy gospodarczej (znacznie pomniejszony). Okręgiem oznaczona na mapce chatka na Czarcim Gonie (Teufelsfahrt), która w latach 30-tych XX wieku była stacją badawczą torfowisk wysokich na pobliskim grzbiecie granicznym. W przysiółku Międzygórze Hofeberg (dzisiejsza Łysa Góra) istniało podobne laboratorium „zajmujące się” światem zwierzęcym Masywu Śnieżnika.

Śnieżnik to miejsce (na szczęście) nie do końca zagospodarowane turystycznie. Nie udało się tam zbudować drugiego Zakopanego w latach 70-tych XX w.; plany budowy kolejki linowej w Czechach odżywają jednak nadal, od wysadzenia w powietrze wieży widokowej co kilka lat powraca temat jej odbudowy. Dla zabicia czasu na szczycie można zajmować się układaniem napisów z kamieni (widocznych najlepiej z lotu ptaka).

W latach 1912-1971 pod szczytem Śnieżnika (po austriackiej stronie granicy) istniało schronisko Liechtenstein Schutzhause (Lichtenštejnova chata), zbudowane dzięki staraniom Morawsko-Śląskiego Sudeckiego Towarzystwa Górskiego (Moravskoslezský sudetský horský spolek; Mährisch-Schlesischer Sudeten Gebirgsverein – MSSGV)). Czynne cały rok oferowało m.in. *"Stálé lyžařské kursy na Sněžniku. Lyžařský mistr z Tyrol Jakub Lockner pořádá do konce března v prostoru Králického Sněžníku lyžařské kursy pro začátečníky i pokročilé. Celkové náklady na jeden den činí 30 Kč. Nocleh na chatě s příplatkem za el. proud a topení činí 11 Kč denně. Zájemci ať se hlásí na adresu Dr. O. Gutwinski, Lichtenštejnova chata, p. Staré Město pod Sněžníkem."* (czasopismo MSSGV Altvater (Pradziad) nr 12/1925). Schronisko zostało zburzone w sierpniu 1971 r. z powodu „konieczności zbudowania nowego obiektu, który będzie mógł obsłużyć stale rosnący ruch turystyczny”. Na tym się skończyło, po schronisku pozostał fundament i pomnik słońca z 1932 r.

Pocztówki firmy Marx tak zachęcały nawet na odwrocie:
odwiedzajcie piękne hrabstwo kłodzkie, jego góry, źródle i letniska.

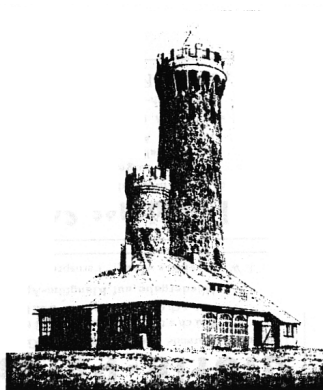
Śnieżnik jest jednym z wierzchołków tzw. trójkąta idiotycznego (Ślęża – Śnieżnik – Śnieżka).

Turystyka idiotyczna

W górach zawsze można było spotkać odmieńców, którzy z siebie tylko wiadomych powodów chodzili na trasy, nazwijmy je tak, dłuższe od przeciętnych. Żeby trasa taka mogła być nazwana idiotyczną, trzeba się dodatkowo trzymać podczas marszu pewnych prostych zasad. Zostały one sformułowane jeszcze w ubiegłym tysiącleciu, w mrocznych czasach późnego stanu wojennego w Polsce, gdy powstał Tercet Idiotyczny. Przejście jest idiotyczne, gdy ma przynajmniej 50 punktów do Górskiej Odznaki Turystycznej (GOT), nie robiono podczas niego odpoczynków dłuższych niż godzinne, a czas każdego z odpoczynków nie przekraczał czasu bezpośrednio go poprzedzającego marszu. W środowisku Tercetu powstała myśl, by poprowadzić przejścia idiotyczne łączące trzy wybitne szczyty sudeckie - Śnieżkę, Ślężę i Śnieżnik.

Wieża widokowa została na szczycie Śnieżnika odsłonięta 9.07.1899 r. Poświęcono ją królowi Prus i cesarzowi Niemiec Wilhelmowi I, co nie było w tamtych czasach niczym wyjątkowym. W hołdzie cesarzowi stawiano wiele podobnych obiektów w miastach i na górskich szczytach: wież, słupów ogniowych, obelisków... Szczyt sam w sobie był świetnym punktem widokowym i jako taki wieży nie potrzebował, jednak dla umożliwienia wglądu w pobliskie doliny należało wznieść się – jak wyliczyli geodeci – na przynajmniej 95 stóp w górę; przy czym nie wiadomo, czy chodziło o stopy wiedeńskie (0,31 m), czy czeskie (0,29 m). W końcu wieża miała ponad 33 m wysokości, dzięki czemu Śnieżnik z daleka był lepiej rozpoznawalny, a i chwała cesarza większa. Górny taras widokowy znajdował się na poziomie 29,95 m, dolny na poziomie 17,4 m. Do wieży w 1906 r. dobudowano schron, który funkcjonował do II wojny światowej. Potem obiekt zdążono jeszcze wyremontować (po zniszczeniach w okresie wojny, gdy pozostawał bez gospodarza) i wysadzić w powietrze (11.10.1973 – w przyszłym roku będzie można obchodzić okrągłą rocznicę).

Schutzhütte des Kaiser-Wilhelm-Turmes

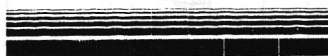
auf dem Großen Schneeberg (1425 m)

Nur während des Sommers geöffnet und bewirtschaftet

Zutritt zum Aussichtsturm

Es stehen 14 Matratzenlager

zum Preise von 1,— Mk. als Notquartiere zur Verfügung

pocztówka „schroniskowa” (obok)

Die Wegekarte der Grafschaft Glatz

mit den farbigen Wegebezeichnungen
Maßstab 1 : 100 000, bearbeitet und herausge-
geben v. Hauptvorstand des Glatzer Gebirgs-
vereins ist durch den Kommissions-Verlag

Glatzer Bücherstube

in Glatz • Fernsprecher Nr. 2

Postsch.-Konto Bresl. 3297 (L. Schirmer, Glatz)

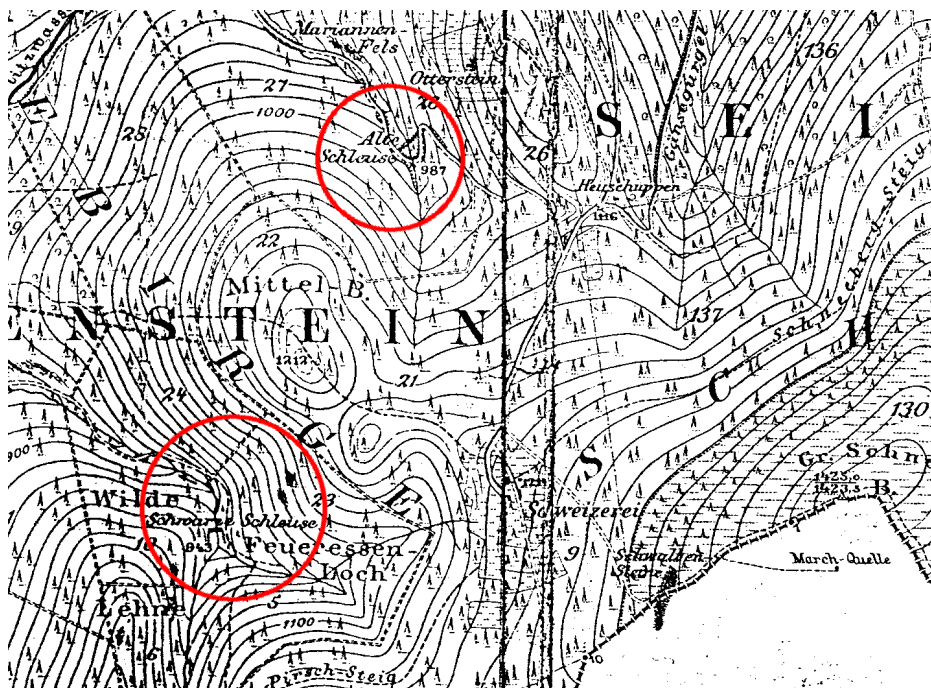
z u b e z i e h e n

sowie durch die Ortsgruppen des G. G. V.
und die eingerichteten Verkaufsstellen

Preis 1,20 RM.

Sieć szlaków turystycznych GGV (Glatzer Gebirgsverein – Kłodzkie Towarzystwo Górskie) była dość gęsta, nawet w porównaniu ze współczesną – fragment (pomniejszony) Wegekarte der Grafschaft Glatz

Powyżej fragment mapy topograficznej z 1884 roku, z zaznaczonymi tamami splawnymi – wody wykorzystywano kiedyś znacznie lepiej. Na potrzeby splawu drewna należało zapewnić odpowiedni stan wody w potokach. Sposób był prosty: gromadzono znaczną ilość wody w niewielkich zbiornikach zaporowych, po czym spuszczano ją w sposób kontrolowany. Przygotowane pnie niesione były przez nurt do położonych niżej składowisk, skąd zabierano je transportem bardziej zmechanizowanym (zaprzęgi konne). Na brzegach wzdłuż potoków rozstawiano popychaczy, którzy długimi kijami mieli pomagać pniom w utrzymaniu odpowiedniego kierunku spływu i rozbijali powstające zatory. Poniżej obrazek widowiskowy (Schauflossen Muldenberg).

wieża-zamczysko na szczycie Śnieżnika

Ilustracje i informacje pochodzą z przeróżnych źródeł, m.in.:

- www.grafschafft-glatz.de (pod redakcją Christiana Dreschera, 1999-2002)
- www.sneznik.cz (praca zbiorowa)
- Wirtschaftskarte Forstamt-West Seitenberg Forstbezirk Klessengrund 1:10000, 1938,
- Grafschaft Glatzer Bildkalender 1989
- Wegekarte der Grafschaft Glatz 1:150000, 1938
- Ferien und Wochenend in der Grafschaft Glatz. Wo kann man ruhen und bleiben?
Herausgegeben vor Hauptvorstand des GGV
- Topographische Karte (Meßtischblatt) 1:25000 Blatt 3341 Wölfelsdorf, Königl. Preuss. Landes-
Aufnahme 1884
- Turystyka idiotyczna (<http://ciamajda.ch.pwr.wroc.pl/~strasbur/ti/>)